

Forfatter: Topsøe, Vilhelm

Titel: Udrag fra Udvalgte Skrifter

Citation: Topsøe, Vilhelm: "Udvalgte Skrifter", i Topsøe, Vilhelm: *Udvalgte Skrifter*, udg. af VILH. ANDERSEN ; HELGE TOPSØE-JENSEN , 1923, s. VI. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-topsoe01-shoot-idm140237638376272/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte Skrifter

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

ladt; opgivet er ogsaa Fællestitelen og den deraf bestemte Titel paa Fortællingen »Stilleben«, som har faaet sit oprindelige Navn: »I Lø«. Derefter følger den efterladte Roman eller Novelle »Slagne Folk«, som Topsøe skrev paa i sit sidste Leveaar, men ikke fik færdig. Den tryktes efter hans Død i fejlfuld Form i »Illustreret Tidende« 1882 og optoges derfra i en Særudgave 1892 og i Samlede Fortællingers sidste Bind.

Med en ny, forkortet Udgave af Topsøes »Politiske Portræstudier« fra 1878 sluttet Udvalgte Skrifters første Bind. Udelaat er her kun Smaastrykkerne om Ploug, Klein og de københavnske Folketingsmænd. De øvrige Stykker er der for større Tydeligheds Skyld givet en ny Inddeling. Først meddeles under Bogens Titel: »Politiske Portræstudier« de historiske Karakteristiker af Nationalliberalismens Mænd; derefter de af Øjeblikkets Situation og Forfatterens Stilling dertil farvede Rigsdagsportrætter; de har her den samme Titel som ved deres første Fremkomst som Føljetoner i »Dagbladet«, nemlig »Fra Tilhørerpladsen«. Da denne Adskillelse vistnok vil findes betegnende for Topsøes politiske Forfatterskab, og da de to Fortællinger, som aabner og ender den digteriske Del af dette Bind, »I Solskin« fra hans Ungdom og »Slagne Folk« fra hans Dødsaar, begge hører til den Art af Livsbilleder, den tragiske Idyl, som han har indført i Litteraturen, og hvori han (især gennem sin Discipel Herman Bang) har øvet mest Virkning paa Eftertiden, vil efter mit Skøn dette første Bind trods sin Knaphed give et fyldestgørende Udtryk for Topsøes Forfatterskab udenfor de store Romaner, som vel er hans rigeste, men rent kunstnerisk set næppe hans ypperste Værker.

Imellem de to Bind af Udvalgte Skrifter er der det Forhold, at til den første af Romanerne i andet Bind »Jason« med dens erotiske Grundstemning svarer som Blade »fra Studiebogen« Fortællingerne i første Bind, og til den anden, politisk-socialt Roman »Nutidsbilleder« svarer paa samme Maade Karakteristikerne og Billederne »fra Tilhørerpladsen«.

Da de »Politiske Portræstudier« som et ikke-digterisk Arbejde ikke har kunnet optages i Samlede Fortællinger, er

Optrykket af denne Bog det eneste Stykke i nærværende Udgave, som ikke ogsaa findes i den forrige. Af Topsøes samlede litterære Produktion udelades altsaa ogsaa her for det første: af digteriske Arbejder hans ikke i Bogform udgivne Skitser fra Ungdomsaarene, især de smaa Satirer og Parodier i det humoristiske Ugeblad »Sværmer« (1863), ogsaa de to smaa Parodikomedier, som er meddelt af Axel Sørensen i »Studenterkomedier« og som Bilag til »Studenterkomedien«, og det efter Forfatterens Død opførte og udgivne Skuespil »Umyndige i Kærlighed« (1881). Dernæst forbigaa alle Topsøes journalistiske Føljetoner, ikke blot hans Samlinger af Rejsebreve »Fra Schweiz og Frankrig, Rejsebeskrivelser af politisk og socialt Indhold« (1871) og det illustrerede Værk »Fra Amerika« (1872; 2. Oplag 1876), men de i Forening med Godske Nielsen for »Dagbladet« skrevne og i 1885 udgivne »Tredive Breve til og fra en Mand uden Mening«. Endelig udelades, bortset fra »Politiske Portrætskildringer«, hans hele politiske Forfatterskab, baade de historiske Oversigter over de nærmest foregaaende Tidsrum af dansk Indenrigspolitik, hvormed »Dagbladet«s unge Medarbejder »V. C. S. Topsøe, cand. jur.« allerede fra 1865 vandt sig et Navn som politisk Skribent, og de Ledere, han siden skrev som dette Blads Redaktør (fra 1872). Om alt dette tillader jeg mig at henvise til min Monografi over Vilhelm Topsøe.

Om Teksten i nærværende Udgave, hvis Indhold hermed er oplyst, dens Forhold til Originalerne og deres Optræk i Samlede Fortællinger gives der Meddelelse i en Efterskrift af min Medudgiver, Underbibliotekar, mag. art. Helge Topsøe-Jensen, som bortset fra Udvalget, hvormed vi er enige, har foretaget det hele Arbejde med Udgivelsen uden min Medvirkning.

Det er mit Haab, at Topsøes Skrifter ogsaa i denne Udgave vil kunne tilfredsstille de Læsere, som denne halvt forglemte Forfatter endnu har tilbage, og vinde ham nye Læsere.

August 1923.

VILH. ANDERSEN